

1. Inleiding

Bij de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen staat duurzaamheid hoog in het vaandel. Belangrijk onderdeel van duurzaamheid is CO2 reductie.

Hillegom besloot energie neutrale gemeente te zijn in 2030, Lisse in 2050. Teylingen besloot als gemeentelijke organisatie in 2030 volledig duurzaam te zijn. Hoe dan ook, er moet nog zeer veel gebeuren in HLT gebied, ook volgens het huidige beleid van de gemeenten. Want energieneutraal is beslist niet eenvoudig.

Het zo veel mogelijk beperken van de CO2 productie van de eigen organisatie gemeentelijke organisatie past dus uitstekend in het voornoemde beleid van de drie gemeenten. Juist ook omdat in de praktijk steeds weer blijkt dat de gemeentelijke voorbeeldfunctie voor bedrijven en maatschappelijke organisaties erg belangrijk is.

2. Samen Hillegom, Lisse en Teylingen > HLT

Gelet op het feit dat Hillegom, Lisse en Teylingen ambtelijk zijn samengegaan (HLT organisatie) zijn maatregelen voor beperking van de CO2 productie van de HLT organisatie praktisch alleen uitvoerbaar als alle drie de gemeenten er achter staan. Op dit punt een scheiding aanbrengen tussen de drie gemeenten is in de praktijk ondoenlijk. Daarom is dit burgerinitiatief gelijktijdig voorgelegd aan de gemeenteraden van Hillegom, Lisse en Teylingen.

3. Promotie vanuit Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG)

De VNG stimuleert dat gemeenten zich laten certificeren voor de CO2-prestatieladder (primair op niveau 3) en ontwikkelde daarvoor een speciaal programma: CO2-reductie door gemeenten (zie <https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/co2-reductie-door-gemeenten>). De VNG is ook bezig zich zelf te laten certificeren voor de CO2- prestatieladder. Er zijn al ruim 15 gemeenten gecertificeerd en ca. 20 zijn er mee bezig. Gegevens VNG april 2021.

Voorbeeld: De gemeente Soest is recent vanuit het VNG programma gecertificeerd voor niveau 3 op de CO2-Prestatieladder.

Soest werd de tiende gemeente die het certificaat haalde. Wethouder Nermina Kundić: 'De CO2-Prestatieladder is een uitstekende manier om te meten hoe we het als gemeente doen. Zo weten we of de acties die we inzetten om te verduurzamen ook het gewenste effect hebben en kunnen we het beleid (bij)sturen. We vinden het belangrijk om nadrukkelijk ook naar onze eigen footprint te kijken. 'De gemeente als voorbeeld' is 1 van de 4 programma's waar mee we de doelstellingen uit het Klimaatakkoord willen behalen. De andere zijn wonen, werken en mobiliteit. We zijn nu gecertificeerd op niveau 3. Vanaf niveau 4 en 5 wordt er ook werk gemaakt van de CO2-uitstoot in de keten en sector, zo ver zijn we nog niet helemaal. Maar we stellen uiteraard wel de nodige duurzaamheidseisen in ons inkoopbeleid.'

Kundić raadt het VNG-programma en het gebruik van de CO2-Prestatieladder van harte aan. 'De wil om actief aan de slag te gaan met CO2-reductie is er bij alle gemeenten, maar de resultaten blijven nogal eens achter omdat het vaak niet goed grijpbaar is. Door je te laten certificeren voor de CO2-Prestatieladder weet je waar de knelpunten in jouw gemeente zitten én hoe je die aan kunt pakken.'

4. De laddersystematiek in het kort

De CO₂-Prestatieladder is een CO₂ managementsysteem dat bestaat uit 5 niveaus. Tot en met niveau 3 gaat een organisatie aan de slag met de uitstoot van de eigen organisatie en alle projecten in eigen beheer. Vanaf niveau 4 en 5 wordt er ook werk gemaakt van de CO₂-uitstoot in de keten en sector.

De CO₂ -Prestatieladder is een initiatief uit de markt, oorspronkelijk ontwikkeld door Prorail. De stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen (zie www.skao.nl) is nu eigenaar van de CO₂-prestielladder.

De eisen verbonden aan de CO₂-prestatie ladder komen voort uit vier invalshoeken:

A- Inzicht: Het bepalen van de energiestromen en de CO₂-footprint

B- Reductie: het ontwikkelen van ambitieuze doelstellingen voor CO₂-reductie

C- Transparantie: Structurele communicatie over het CO₂-beleid

D- Participatie: Deelname aan initiatieven in de sector op het gebied van CO₂-reductie (met name bij niveau 4 en 5).

Deze ladder onderscheidt zich van andere methodieken omdat hierin ook het managementproces wordt meegenomen en gecertificeerd. Hiermee is er nadrukkelijk aandacht voor een succesvolle vertaling van bestuursambities naar concrete beleidsdoelen en inkoopuitvoering.

5. Tien redenen om als HLT te certificeren voor de CO2-prestatie ladder

1. Invulling geven aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de drie gemeenten
2. De ladder is een goed managementsysteem om de CO₂ prestaties te meten en te monitoren
3. De HLT organisatie en daarmee de drie gemeenten geven het goede voorbeeld
4. Het is een stok achter de deur om jaarlijks CO₂ te reduceren
5. Het is een instrument voor duurzaam inkopen
6. Het creëert bewustwording binnen de HLT gemeenten
7. Inzicht in energiestromen verlaagt de energiekosten van de HLT organisatie.
8. Het is een kapstok voor andere duurzaamheidsmaatregelen
9. Het bevordert samenwerking in de keten
10. Het gecertificeerd zijn op minimaal niveau 3 van de CO₂-prestatie ladder ontheft HLT van de EED Energie-audit plicht (verplichting op basis van EU regelgeving)

6. Voorgestelde besluit

Ondergetekenden stellen voor dat de gemeenteraden van Hillegom, Lisse en Teylingen uitspreken van mening te zijn dat de HLT

organisatie zich dient te certificeren voor de CO₂-prestatieladder en besluiten hun college van B&W te verzoeken dit door te geven aan het bestuur van de Werkorganisatie HLT samen.

7. Kosten/ opbrengsten

De VNG schat de volgende inspanningen en kosten in (zie <https://vng.nl/artikelen/certificering-co2-prestatieladder>):

- De eenmalige capaciteit/kosten voor implementatie (335-445 uur– eventueel een deel door een adviseur). Dit betreft met name het vaststellen van de footprint van HLT bij de start van de certificering.
- De structurele inspanning voor het managen van het CO₂-reductieproces (60-80 uur per jaar)
- De structurele inspanning voor de halfjaarlijkse monitoring en communicatie (60-80 uur per jaar)
- Deelname aan een sectorinitiatief (40-100 uur per jaar en wellicht een aanvullend bedrag)
- De contributie aan de SKAO: voor HLT is dat € 2.310,- per jaar (zie tabel op www.skao.nl/tarieven)
- De kosten van de certificerende instantie, eenmalig (ca. € 3.000,- tot € 4.000,-) en jaarlijks (circa € 1.500,- tot € 2.500,-)

Financiële opbrengsten zijn:

De praktijk leert dat gecertificeerde gemeenten besparen op energiekosten. Uit wetenschappelijk onderzoek van de Universiteit Utrecht blijkt dat organisaties die gecertificeerd zijn op de CO₂-Prestatieladder twee keer zo snel CO₂ reduceren als het Nederlands gemiddelde. De gemiddelde CO₂-reductie in Nederland is 1,6% per jaar, organisaties met een certificaat op de Ladder reduceren 3,2% per jaar. Verder levert het gecertificeerd worden/zijn veel kennis op binnen HLT op het gebied van duurzaamheid algemeen, een zeer belangrijke pijler binnen HLT beleid.

N.B. er zijn momenteel ruim 1000 bedrijven en (semi)overheden gecertificeerd.